

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA. 2021 -2023

(skrajne daty)

Rok akademicki 2021/2022

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych (na lekcjach języka polskiego)
Kod przedmiotu*	XB5
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr I
Rodzaj przedmiotu	przedmiot obowiązkowy dla specjalności nauczycielskiej
Język wykładowy	język polski
Koordynator	dr hab. Dorota Karkut, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. D. Karkut, prof. UR, dr hab. A. Kucharska-Babula, prof. UR, dr hab. E. Mazur, prof. UR; dr hab. T. Półchłopek, prof. UR; dr E. Kozłowska, dr D. Hejda

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		30							1

1.2. Sposób realizacji zajęć

Xzajęcia w formie tradycyjnej

Xzajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

student zaliczył wszystkie przedmioty specjalizacji nauczycielskiej przewidziane do realizacji na studiach pierwszego stopnia

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studenta z aktualną wiedzą na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
C ₂	Poznanie metod i form pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wzorów postępowania dydaktycznego (zarówno w zespole klasowym, jak i indywidualnych).
C ₃	Rozwijanie kompetencji merytorycznych i metodycznych w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w ramach zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka ma podstawową wiedzę na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikających z nich zadań nauczyciela języka polskiego.	NW6
EK_02	Student/ka zna i rozumie specyfikę funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich trudności związane z opanowaniem treści nauczania.	NW14 NK3
EK_03	Student/ka umie samodzielnie rozpoznawać zróżnicowane potrzeby, możliwości edukacyjne uczniów oraz rozwijać umiejętności profesjonalne w zakresie organizacji zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych i kompensacyjnych.	NU3 NU4 NU12
EK_04	Student/ka ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	NU9 NU14 NU15 NK1 NK2
EK_05	Student/ka angażuje się w optymalizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, wspierając pracę ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego, przy wykorzystaniu odpowiednich technik i narzędzi oraz we współpracy rodziny, szkoły, specjalistów.	NK7

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Definicja, rozpoznawanie oraz klasyfikacja specjalnych potrzeb edukacyjnych.
Regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Sposoby kształcenia i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni edukacyjnej i społecznej.
Formy współpracy nauczyciela z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
Projektowanie scenariuszy zajęć wspomagających nauczanie języka polskiego dla uczniów z różnymi potrzebami edukacyjnymi.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja slajdów, filmów edukacyjnych),
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja,
- ćwiczenia praktyczne,
- analiza przypadków, dyskusja, rozwiązywanie problemów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, ocena występów ustnych (prezentacji, referatów)	ćwiczenia
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,	ćwiczenia
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów,	ćwiczenia
EK_04 EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest czynny udział w zajęciach (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność), przygotowywanie się do nich (krótkie referaty lub prezentacje), napisanie projektu zajęć wyrównawczych lub przygotowanie prezentacji multimedialnej na temat uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Ocena łączna z pracy pisemnej, aktywności na zajęciach oraz pracy analitycznej: projekty, referaty: 40% ostatecznej oceny prezentacje: 30% ostatecznej oceny aktywny udział w zajęciach: 30% ostatecznej oceny

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta– praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, studiowanie literatury metodycznej, napisanie scenariusza zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, przygotowanie prezentacji multimedialnej)	
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <p>-Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie, Kielce 2000.</p> <p>-Dziecko o specjalnych potrzebach edukacyjnych, red. Cz. Kosakowski [i in.], Toruń 2000.</p> <p>Karkut D., Kształcenie kompetencji studentów polonistyki do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s.347- 363.</p> <p>Karkut D., Możliwości terapeutyczne literatury dla dzieci i młodzieży w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych „Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska”, sectio N – Educatio Nova nr 6/ 2021, s. 329-342.</p> <p>-Olechowska, A. Specjalne potrzeby edukacyjne, Warszawa 2016.</p> <p>-Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały dla nauczycieli. Materiały szkoleniowe, cz. I i cz. II, Warszawa 2010.</p>

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 1, red. A. Guzy., D. Krzyżyk, Kielce 2012.

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 2, red. A. Guzy, B. Niesporek-Szamburska, Kielce 2013.

-Tanajewska A., Naprawa R., Stawska J., Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Poradnik dla nauczyciela, Warszawa 2014.

-Terapia pedagogiczna dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi. Nowe oblicza terapii w pedagogice specjalnej, red. Z. Palak, M. Wójcik, Lublin 2016.

-Wyczesany J., Gajdzica Z., Uwarunkowania edukacji i rehabilitacji uczniów o specjalnych potrzebach w rozwoju, Kraków 2006.

-Zaremba L., Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci i młodzieży, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

-Balcerek. H., Wiedza o języku a problemy komunikacyjne uczniów z ASD [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 363-379.

-Biomedyczne i pedagogiczne podstawy rozwoju i oceny dziecka specjalnych potrzeb edukacyjnych, red. A. Zwierzchowska, Katowice 2015.

-Dąbrowska M., Rozesłaniec M., Korygowanie zaburzeń zachowania dzieci nadpobudliwych psychoruchowo i agresywnych w grupie socjoterapeutycznej, Toruń 2004.

-Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych, R. Naprawa [i in.], Gdańsk 2017.

-Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Implikacje dydaktyczne i wychowawcze, red. D. Umiastowska, J. Gebreselassie, Gorzów Wielkopolski 2014.

-Dyrda B., Zjawiska niepowodzeń szkolnych uczniów zdolnych: rozpoznawanie i przeciwdziałanie, Kraków 2007.

-Funkcjonowanie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych w wybranych środowiskach i sposoby jego wspierania, red. A. Prusik, Ł. Kabzińska, Olsztyn 2015.

-Každy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2017.

-Luchowska W., Mowa jako narzędzie ekspresji dziecka. Uczeń z arabskiego kręgu kulturowego na lekcji języka polskiego [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 379-399.

-Portman R. , ADHD nadpobudliwość psychoruchowa: istota zagadnienia, Kielce 2006.

-Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami. Charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie, E. Plichta [i in], Kraków 2017.

-Teoretyczne i praktyczne konteksty specjalnych potrzeb edukacyjnych, red. J. Rybska-Klapa, H. Stępniewska-Gębik, Kraków 2016.

-Thompson J., Specjalne potrzeby edukacyjne. Wskazówki dla nauczycieli, Warszawa 2013.

-Uczeń o specjalnych potrzebach wychowawczych w klasie szkolnej, red. A. Paszkiewicz, M. Łobacz, Warszawa 2013.

-Uczeń o specjalnych potrzebach w przestrzeni współczesnego systemu edukacji, red. nauk. Z. Janiszewska-Nieścioruk, Zielona Góra 2010.

-Wiatrowska, L., Pokonywanie trudności u dzieci z dysleksją, Kraków 2013.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej